

JAUME MATAS, PRESIDENT DEL GOVERN BALEAR

Per: MIQUEL PAYERAS / Fotos: JOAN CELIÀ

"Reconec que el punt de partida és difícil"

Jaume Matas (Palma, 1956) és el nou president de les Balears, després de les dimissions de Cristòfol Soler i, abans, de Gabriel Cañellas. Creu que el que cal, després de la crisi, és recuperar la confiança dels ciutadans.

Què li ha semblat començar la seva presidència amb les crítiques del president de la Generalitat de Catalunya per mor de la suposada desaparició de la Direcció General de Política Lingüística?

—Jo no he tengut consciència d'aquestes crítiques. Jo tenc una relació institucional amb el president de la Generalitat de Catalunya absolutament respectuosa, per totes parts. Tenim una relació molt bona, la qual, per cert, no solament pens mantenir, sinó millorar.

—Els sectors compromesos amb la normalització del català consideren que unir la política lingüística amb cultura i formar una única direcció general és una forma de diluir la importància de la normalització

—Tothom ha d'aprendre a respectar les formes de fer feina d'un president, el qual té dret a organitzar la seva estructura administrativa. Jo vull recordar que les competències de cultura són ara dels consells insulars i, per tant, les que queden en mans del Govern són residuals. No hi veig cap problema que una competència s'ajunti amb l'altra, no crec que sigui negatiu, sinó tot el contrari.

—L'Ordre Rotger, que en síntesi deixa llibertat a cada centre per fer el seu projecte lingüístic i no posa mínim a l'ensenyament en català, ha estat molt contestada. Pensa canviar-la?

—Sobre aquesta ordre hi ha opinions contradictòries. Jo respect molt l'opinió de l'Obra Cultural Balear i de l'STEI (dues de les organitzacions que més s'han manifestat en contra), però hi ha moltes opi-

nions més. Jo som el president dels 750.000 ciutadans d'aquestes illes... L'Ordre Rotger afecta els centres escolars, aleshores caldrà escoltar les seves opinions, dels pares, de tothom... Al debat d'investidura ja vaig manifestar la meua posició sobre aspectes com aquest: no reformar cap norma fonamental aprovada en l'etapa anterior. Amb el nou conseller

i el nou director o directora de Política Lingüística (*encara no està nomenat*), i el d'Educació, caldrà definir quines són les normes d'actuació, però sempre dins aquest principi bàsic que vaig dir: no reformar ni anul·lar normes bàsiques ja aprovades.

—Dins els sectors que expressen esperances davant el canvi en política lingüística que anuncià el seu antecessor, la dimissió de Cristòfol Soler i la seva investidura han sobtat i molestat. Té vostè la sensació que l'hagin rebut amb les armes esmolades?

—No, no tenc aquesta sensació. Però la veritat és que tampoc em preocuparia. Miri, jo sempre he estat acostumat a fer feina tan bé com he pogut. I això és el que pens fer ara. M'agradaria que em jutjassin pel que he fet i no pel que alguns suposin què faré. Les opinions apriorístiques si poden de-

xar malament a qualcú, serà a aquells que les expressen. Jo tenc molt clar el que he de fer.

—Vostè és, o ha estat, soci de l'Obra Cultural Balear?

—Aquesta és una pregunta personal.

—Quina relació pensa mantenir amb aquesta organització?

"La política lingüística ha de ser la que expressa el programa del PP, no ha de provocar bel·ligerància entre els ciutadans. Tot i ser important, no és el tema cabdal que tenen plantejat les Illes Balears."

JOAN CELIA

—De respecte, igual que amb totes les associacions que vulguin treballar pel bé d'aquesta comunitat autònoma. Però sempre sense menysprear ningú. S'ha d'escoltar a tothom i intentar resoldre tots els problemes. Aprofitaré la feina de l'Obra i de qualsevol altra institució que vulgui fer feina en benefici d'aquesta comunitat autònoma.

—*Pensa fer una política d'immersió lingüística?*

—Jo crec que la nostra política lingüística l'hem de desenvolupar des d'aquí, des de les Illes. Ha de ser una política feta d'acord amb la nostra sociologia i amb les nostres necessitats. Jo respect la política que s'hagi pogut fer en una altra comunitat autònoma, però pens que nosaltres hem de dissenyar la nostra pròpia política.

—*Tenc entès que té una relació personal molt bona amb Eduardo Zaplana, president de la Generalitat valenciana. Què li sembla la seva política lingüística?*

—Tenc bones relacions però més que jo, en realitat és a través de la meua família, de la meua dona, que és alacantina, de la Vila Joiosa... tenc una bona relació, però el conec poc. Jo, la veritat és que he estat moltes més vegades, per exemple, amb Macià Alavedra, amb el qual he mantengut més contactes i he fet més feina que no amb Eduardo Zaplana. És vera que tenc una excel·lent relació familiar personal amb el senyor Zaplana i esper tenir-la també bona en política. Pel que fa a la pregunta concreta, jo tampoc no conec el tema en profunditat. En tot cas crec que deu ser una política lingüística dissenyada d'acord amb les necessitats dels valencians. S'ha de ser molt respectuós amb això. El marc on es desenvolupa la política lingüística és l'estatut de cada comunitat.

—*Què opina de la política lingüística duta a terme pels seus antecessors Gabriel Cañellas i Cristòfol Soler?*

—La política lingüística ha de ser la que expressa el programa del PP. Aquest tema no pot provocar bel·ligerància entre els ciutadans. Tot i ser important no és el tema cabdal que tenen plantejat les Illes Balears en aquest moments. Jo crec que s'ha d'evitar la bel·ligerància. I no dic que la política del senyor Soler ho fos. Però sí que aquests temes a vegades aixequen entre els ciutadans certes susceptibilitats. Això no és bo per a ningú. És molt important tenir clar que per a nosaltres la llengua no ha estat mai un tema de desunió. No necessitam fer les coses amb bel·ligerància. Les hem de fer d'acord amb el programa del PP, que és el que majoritàriament han acceptat els ciutadans d'aquestes illes.

—*Vostè ha manifestat que el seu partit havia ofert un espectacle lamentable i que ara el que calia era mirar cap endavant. Creu que els seus electors oblidaran fàcilment el que ha passat?*

—No. Fàcilment, no. La veritat és que els "espectacles" s'han donat no solament en aquesta institució. Vostè sap el que ha passat amb el PSM, amb una dimissió d'un diputat seu el mateix dia de la investidura i que per cert no ha sortit massa explicitat... dimissió d'un diputat del PSM, després els treuen del Consell... Jo crec que tots, desgraciadament, hem donat una imatge molt dolenta.

Contestant la seva pregunta, jo esper que els electors canviïn d'opinió i no solament sobre aquesta institució. Jo vull fer feina perquè això sigui així: perquè recuperin la confiança. Ara, li reconec que el punt de partida és difícil i som conscient de la imatge dolenta que hem donat. Em preocupa molt el buit que s'està donant entre els ciutadans i els seus polítics.

—*Ja sé que no li agrada contestar sobre aquesta qüestió, però vostè manté un conseller, el senyor Berastain, que està imputat per la justícia. Si fos processat el mantendria?*

—Jo no he dit mai que no m'agradí que em facin aquesta pregunta, el que passa és que potser la resposta no és la que es vol sentir. Jo sempre he dit que tenc l'obligació de fer el millor govern. El senyor Berastain ha estat conseller amb Gabriel Canellas i amb Cristòfol Soler i jo pens que és la persona adient per desenvolupar la tasca que li he encarregat. Simplement deman respecte pels jutges i que ells siguin els qui decideixin sobre la culpabilitat o no de les persones.

—*Vostè ha dit que no l'ocupa temps pensar si serà o no candidat el 1999. Però està disposat a lluitar per ser candidat, fins i tot contra el senyor Verger?*

—En aquest moment no em vull plantejar això... Ara tenc una tasca molt més urgent i difícil. No em preocupa gens.

—*Vostè va acceptar ser conseller d'Agricultura amb Cristòfol Soler, quan aquest va voler fer la remodelació, 24 hores abans de dimitir?*

—Sí, sí.

—*Quan va saber que el grup parlamentari censuraria la tasca de govern de Cristòfol Soler?*

—El mateix dia que es va produir la reunió, a la qual vaig assistir com a diputat del PP que som.

—*No creu que és una contradicció acceptar una conselleria d'un govern que hores després és censurat pel propi grup, i després acceptar la presidència substituint el censurat?*

"Ara, li reconec que el punt de partida és difícil i som conscient de la imatge dolenta que hem donat. Em preocupa molt el buit que s'està donant entre els ciutadans i els seus polítics."

—Miri, el dilluns el president em va oferir aquesta conselleria, i vaig acceptar. El dimarts el grup parlamentari va considerar que havia de retirar la confiança al president del Govern balear. M'agradaria posar l'exemple de Margaret Thatcher quan el seu grup parlamentari la va censurar. En aquella votació Thatcher va treure 204 vots, contra 152 del seu oponent, i unes 20 absències. Amb aquell resultat Margaret Thatcher va considerar que no tenia la confiança del seu grup parlamentari i va dimitir. El mateix grup proposà John Major. Crec que aquesta pràctica democràtica, que no és desitjable, és lògica perquè no estam en un règim presidencialista, sinó parlamentari. Ningú no pot qüestionar el dret d'un grup parlamentari a canviar els seus líders.

—*Què li semblen les teories de l'oposició segons les quals la dimissió de Cristòfol Soler ha estat forçada pel poder econòmic més "dur" per continuar controlant el poder polític?*

—Em sembla un exemple del que desgraciadament tenim en aquestes illes... Això és el que hi ha. Compreneu que un partit polític que no guanya en les urnes... vulgui fer aquests tipus d'oposició. El problema és que aquesta és l'oposició que tenim. Quan un partit polític és incapaç d'oferir alternatives als ciutadans, no li queda més remei que fer aquest tipus d'oposició. És una llàstima. Jo pens que haurien de canviar, però... Miri, jo crec que a Catalunya, per exemple, l'oposició és diferent, és molt més constructiva, té més imaginació, aporta alternatives reals... que és precisament el que espera el ciutadà.

—*Així, doncs, no se sent vigilat per aquests factors externs al Parlament?*

—En absolut. Si un diputat coneix que es puguin donar aquests factors, aquestes pràctiques antidemocràtiques, el que hauria de fer és sortir i denunciar-ho amb nom i llinatges.

—**Ja està cansat que li recordin els seus avantpassats socialistes, com si vostè fos l'"ovella negra" de la família?**

—**(Rialles) Gens, em sent molt orgullós dels meus avantpassats. Un oncle meu jugava amb Sandro Pertini a escacs amb trossos de pa en un camp de concentració feixista a Itàlia, on portaren els oncles paterns després de fugir de la Mallorca franquista. Un altre oncle... hi està enterrat, allà.**

hagin de reformar bastants estatuts. Tenim una oportunitat històrica per fer un bot qualitatiu que ens acosti molt al que són les comunitats històriques. El repte en aquest moment és, en primer lloc, guanyar en autonomia financera i segon, en una o dues legislatures, aconseguir un increment competencial més enllà de les previsions del pacte autonòmic.

—*Què opina sobre l'acord entre els presidents Pujol i Soler per donar cobertura legal, de govern a govern, a la recepció de TV3 a les Illes?*

—És el normal. No té sentit que per resoldre una qüestió d'aquestes s'hagi de passar per un intermediari. És ridícul. Crec que es pot corregir i em sembla perfecte. No té sentit mantenir un intermediari si hi ha acord entre els governs de cada comunitat autònoma.

—*Doncs es produïren el 1983, 1984 i 1985 quan Carlos March, president del Grup March, va pressionar perquè UM donàs suport parlamentari al seu partit, al PP, en la sessió d'investidura de Canellas, a una moció de confiança i a una prevista i no concretada moció de censura. No hi ha perill que es repeteixin aquestes pressions, amb altres protagonistes?*

—... Jo tenc un problema i és que som molt jove. Aquestes coses em cauen tan lluny! Què vol que li digui. Això no ho vaig viure. He llegit qualque cosa respecte això... però, miri, la realitat és la que hi ha. El que em preocupa és l'acció de govern i seria preocupant que un president s'aïllàs de la realitat. Estam en un país absolutament democràtic, amb un govern que jo crec que és progressista i en una societat avançada i moderna.

—*Balears ha de reformar l'Estatut d'Autonomia?*

—A partir del pacte entre el PP i CiU crec que és possible que s'

JOAN CELIÀ

Miquel Payeras